

Щодо практичного застосування законодавства про державну службу

Вважаємо за необхідне додатково звернути увагу служб управління персоналом на те, що зміна істотних умов державної служби в порядку статті 43 Закону України «Про державну службу» може мати місце у випадку, якщо такі зміни стосуються посади, яку обіймає державний службовець, і після настання цих змін та надання ним відповідної згоди він буде обіймати фактично ту ж посаду, проте із відповідними змінами (зокрема: розширення або звуження кола посадових обов'язків, переміщення посади в інший структурний підрозділ державного органу, наслідком чого, серед іншого, є зміна назви посади). При цьому стаття 43 Закону не передбачає звільнення державного службовця за ініціативою суб'єкта призначення.

При ліквідації державного органу, зміна істотних умов державної служби може наступити лише на час здійснення процедури ліквідації для державного службовця, на якого покладено додаткові обов'язки у зв'язку з ліквідацією.

При цьому ліквідація або реорганізація державного органу відбувається виключно на підставі відповідного рішення Кабінету Міністрів України.

Скорочення чисельності або штату державних службовців, ліквідація державного органу, реорганізація державного органу є підставою для припинення державної служби у разі, коли відсутня можливість пропозиції іншої рівноцінної посади державної служби, а в разі відсутності такої пропозиції - іншої роботи (посади державної служби) у цьому державному органі відповідно до положень пункту 1 частини першої статті 87 Закону.

Згідно із частиною третьою зазначеної статті процедура вивільнення державних службовців на підставі пункту 1 частини першої цієї статті визначається законодавством про працю. У такому разі положення статті 43 Закону не застосовуються.

Частина третя статті 5 Закону встановлює, що дія норм законодавства про працю поширюється на державних службовців у частині відносин, не врегульованих цим Законом.

Про зміни в організації виробництва і праці (припинення структурних підрозділів державного органу та/або скорочення посад державної служби внаслідок зміни структури та штатного розпису державного органу) при відсутності обставин для зміни істотних умов державної служби, передбаченої статтею 43 Закону, – державний службовець має бути попереджений про наступне вивільнення відповідно до пункту 1 частини першої статті 40 КЗпП України. При цьому звільнення державних службовців здійснюються із дотриманням положень статті 49-2 КЗпП України, у тому числі передбачених гарантій та обов'язку власника запропонувати іншу роботу (посаду державної служби (за наявності)).

Необхідно враховувати, що обсяг контрольних повноважень НАДС обмежений контролем за дотриманням державними органами вимог Закону

України «Про державну службу». Контроль за дотриманням положень законодавства про працю під час вивільнення працівників (статті 40, 42, 43, 49-2 тощо) до повноважень НАДС не належить.

Таким чином, при розгляді скарг державних службовців щодо обставин їх вивільнення в порядку статті 87 Закону, предметом дослідження НАДС є дотримання державним органом саме положень цієї статті, зокрема, пункту 1 частини першої даної статті щодо обов'язку суб'єкта призначення вжити заходів щодо працевлаштування державного службовця, що вивільняється, шляхом пропозиції, за можливості, іншої рівноцінної посади державної служби, а в разі відсутності такої пропозиції – іншої роботи (посади державної служби) у цьому державному органі.

Питання щодо дотримання законодавства про працю під час вивільнення працівників, зокрема, переважного права на залишення на роботі, погодження при вивільненні працівників у зв'язку із зміною організації виробництва і праці (припинення структурних підрозділів та/або скорочення посад державної служби) належить до повноважень Державної служби України з питань праці.